

[Landbrugsministeren.]

af dem, at de i dag ikke udgør rammen om en families eksistens; i mange tilfælde er de kun en bolig, hvorfra man passer et arbejde uden for landbruget. Jeg tror altså ikke, der er nogen uenighed om, at der bør tilstræbes en rationalisering, gående ud på, at sådanne for små landbrug sammenlægges og jorden fra dem lægges ind under et andet brug. Jeg håber heller ikke, der er uenighed om, at disse små landbrug først og fremmest — man kan sige, hvis ikke ganske særlige forhold foreligger — skal gå til supplerende af andre landbrug, der er for små. Hvis man kan gå ind for det, kan jeg for min del tilsige støtte til en sådan udvikling.

Jeg vil gerne udtale min glæde over det ærede medlem hr. Niels Eriksens positive indstilling til lovforslagene. Jeg forstår udmærket, at man ikke ønsker at tage stilling til det rent principielle, men vil afvente nærmere undersøgelse i den landbokommission, som nu nedsættes; det er der ikke noget at sige til. Også jeg mener, det vil være rimeligt at vente, og derfor vil det efter min mening være forkert i dag at ændre væsentligt i den førte udstykningspolitik, som jo ikke i de senere år har været af så stort omfang, at man løber nogen væsentlig risiko for de fejlinvesteringer, der blev talt om fra anden side. Hvem afgør i øvrigt, om det er fejlinvesteringer? Jeg tror, der er mennesker, der helt fra ustykningsbegyndelse har sagt: det er fejlinvesteringer. Ikke desto mindre har vi i kraft af udstykningsloven fået oprettet tusinder af landbrug, som i høj grad kan siges at have opfyldt deres bestemmelse og udøvet deres funktion både i landbruget og i samfundet. Jeg tror ikke, vi må underkende betydningen af det. Om så tiderne fører med sig, at den brugsstørrelse, man oprindelig udstykkede, ikke længere er tidssvarende, men for lille, ja, så har vi ikke andet at gøre end at råde bod på det efterhånden. Denne brugsstørrelse har dog i mange år hævdet sig udmærket i praksis og dannet basis for arbejde og underhold til en familie.

Det ærede medlem hr. Niels Eriksen nævnedes generationsskiftet, som flere talere i øvrigt har været inde på. Her er et problem, som ganske afgjort må tages op, dog ikke i forbindelse med denne lovgivning,

her kan højst være tale om det generationsskifte, som skal ske i statshusmandsbrugene. Det er et spørgsmål, som trænger til mere opmærksomhed og også mere støtte, end vi hidtil har ydet.

Man har omtalt jordlovsudvalgets administration — jeg skal senere sige et par ord til det ærede medlem hr. Aage Fogh om de specielle spørgsmål, han rejste. Jeg vil gerne sige om denne administration, at den er nu ikke udvidet så voldsomt, i kraft af forkøbsretsbestemmelsen dog noget. Det ærede medlem hr. Niels Eriksen var jo inde på det samtidig med, at han var inde på, at der måske ikke skulle være forkøbsret til de for små brug. Hvis man gennemfører en sådan forkøbsret, hvad der har været på tale nogle gange, vil det selvfølgelig øge administrationen, men dog vel ikke mere, end det er til at overse. Nej, den store administration i statens jordlovsudvalg i dag skyldes jo, jeg havde nær sagt selvfølgelig, de meget udviklede love, som ikke alene et flertal i tinget har gennemført, men som vi som regel har gennemført enstemmigt, og vejen frem til en mindre administration går først og fremmest gennem en forenkling af den lovgivning, som jeg for min del gerne så gennemført. Kunne vi i landbokommissionen nå frem til en sådan forenkling, ville jeg hilse det med den største tilfredshed.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. H. C. Toft, som glædede sig over den forenkling, der er sket ved, at alle lån skal forrentes og afdrages ens, at man har nu engang fundet det hensigtsmæssigt alligevel at have lånene opdelt til de formål, de går til; men kan udvalget finde frem til en mere praktisk ordning, er jeg altid parat til at forhandle om noget sådant.

Det tal, det ærede medlem er kommet til som tilskud til et brug på 44 000 kr., tror jeg ikke kan holde for en nærmere prøvelse. Jeg skal til udvalgets orientering give en beregning, som man, om man finder det fornødent rent sagligt, kan drøfte. Jeg er helt overbevist om, at det ligger væsentligt under det tal, det ærede medlem har fundet frem til.

Når det ærede medlem så stærkt slår fast, hvad der er resultatet af undersøgelsesarbejdet i den kommission, der nu kommer med indstilling om denne lovgivning, må jeg sige, at jeg synes, det er forhastede slut-